

इस प्रदेश में देख सकते हैं भारत का सफेद रेगिस्तान

वैसे तो भारत में पर्यटन स्थलों की कमी नहीं है जिस तरफ (उत्तर, दक्षिण, पूरब पश्चिम) भी आप रुख करे आपको खूबसूरत नजारे ही देखने को मिलेंगे। आइए इस बार पश्चिम की ओर रुख करते हैं। सिन्धु घाटी की सभ्यता, स्वतंत्रता सेनानियों और तराशे गए हिरों के लिए प्रसिद्ध गुजरात भारत के पश्चिम भाग का एक महत्वपूर्ण प्रदेश है। उद्योग के लिए विख्यात गुजरात राज्य ने पिछले कुछ वर्षों से खुद को पर्यटन स्थल के रूप में भी स्थापित किया है। वास्तव में अगर देखें तो गुजरात में कुछ ऐसे अनुकूल पर्यटक स्थल हैं जो अपने खूबसूरत आकर्षण के लिए जानी जाती हैं। मंदिरों और वन्यजीव के अलावा इस प्रदेश में वास्तुकला की एक अनुपम कृति भी महसूस की जा सकती है।

ग्रेट रण ऑफ कच्छ: अगर आप गुजरात आएं और आपने ग्रेट रण ऑफ कच्छ नहीं देखा तो समझों की कुछ नहीं देखा। कच्छ को

सफेद रेगिस्तान का नाम दिया गया है। लगभग 16 वर्ष किलोमीटर में फैला यह क्षेत्र अपने नमक उत्पादन के लिए प्रसिद्ध है। अगर आप मानसून के समय कच्छ की ओर रुख करते हैं तो आपको और ज्यादा मजा आएगा।

द्वारका: हिंदुओं के चार धारों और सत् पुरियों में से एक गुजरात की द्वारिकापुरी मोक्ष तीर्थ के रूप में जानी जाती है। पूर्णावता श्रीकृष्ण के आदेश पर विश्वकर्मा ने इस नगरी का निर्माण किया था जिसके बाद भगवान श्रीकृष्ण ने मधुरा से

है। सोमनाथ में अन्य पर्यटन और तीर्थ स्थलों में अहिल्याबाई मंदिर, सूरज मंदिर, त्रिवेणी घाट, प्रभास पाटन संग्रहालय और जूनागढ़ गेट शामिल हैं।

गिर वन राष्ट्रीय उद्यान

गिर वन राष्ट्रीय उद्यान 'बाघ संरक्षित क्षेत्र' है, जो 'एशियाई बबर शेर' के लिए विश्व प्रसिद्ध है।

वन्यजीवों की अनेक प्रजातियों देखने के लिए यह उद्यान आपके लिए उपयुक्त जगह साबित हो सकती है। गिर पश्चिमी भारत का सबसे बड़ा शुष्क पर्याप्ति वन माना जाता है। यहाँ की वनस्पति में सार्वान, साल और ढाक (ब्याटिया फ्रॉन्डोसा) जैसे पर्याप्ति वृक्षों सहित कोटेदार जंगल शामिल हैं।

भूज: हस्तशिल्प को लेकर आपके अंदर दिलचस्पी है तो आप गुजरात के भूज में कुछ समय बिता सकते हैं। यह जगह टर्पे की छपाई का कपड़ा, बंधेज, चांदी का सामान और कढाई वाले वस्त्रों के अलावा यह कच्छी हस्तशिल्प के लिए भी विख्यात है। भूज पहुंचे ही आप हस्तशिल्प के कलाकारों से तो मिल ही सकते हैं। साथ ही हस्तशिल्प प्रदर्शनी का फायदा भी उठा सकते हैं।

तीर्थी दीव में पर्यटकों के लिए है बहुत कुछ

यह स्थान वर्ष 1961 से पहले पुर्वगाली शासन के अधीन था तथा गोवा और दमन के साथ ही इसे स्वांत्रता प्राप्त हुई थी। ठंडी समुद्री हवा के झोकों तथा प्रदूषण रहित वातावरण के कारण यहाँ आकर सैलानियों को काफ़ी राहत महसूस होती है।

लंबे विदेशी शासन के कारण दीव के भवनों, किलों, भाषा व संस्कृति तथा जीवनशैली पर पुर्वगाली स्थिता का प्रभाव स्पष्ट रूप से देखने को मिलता है। यहाँ गुजराती, हिन्दी, अंग्रेजी तथा पुर्वगाली भाषाएं बोली व समझी जाती हैं। यहाँ के निवासियों को फूलों से बेहद लगाव है इसलिए लगभग हर मकान में फूलों के पौधे आपको अवश्य देखने को मिलेंगे।

दीव का प्रमुख आकर्षण यहाँ का किला है जो कि

किलोमीटर की दूरी पर स्थित है। दुर्ग के बीचोंबीच एक गिराघर व प्रकाश स्तंभ भी है। आप सेंट पाल चर्च भी देखने जा सकते हैं। वर्ष 1610 में बनी यह चर्च धार्मिक और ऐतिहासिक, दोनों ही दृष्टि से महत्वपूर्ण है। आप दीव घूमने आए ही हैं तो नगोआ बीच जरूर जाएं। इस बीच को भारत के सुंदरतम तटों में से एक माना जाता है। इसका आकार घोड़े की नाल के समान है, जिस पर सुनहरी रेत खिखरी हुई है। इसकी लंबाई दो किलोमीटर है तथा रहने के लिए यहाँ तंबू लगाने को सुविधा भी है।

सनसेट प्लाइट सागर तट की गरजी लहरों के बीच एक पहाड़ी पर स्थित है। यहाँ पर एक उद्यान और

ओपन एअर

थियेटर बनाया

गया है तथा स्नान के बाद कपड़े बदलने के लिए कमरों की भी व्यवस्था है।

दीव के अन्य दर्शनीय स्थलों की बात करें तो केवड़ी में स्थित संगीत फुहरे, सेंट

थामस चर्च,

नलखा पार्श्वनाथ

मंदिर, सोमनाथ

द्वारा गया था। किले के बीच में पुर्वगाली योद्धा 5% डाम नूतो डी कुन्त्व% की कांसे की मूर्ति भी बनी हुई है। यहाँ एक प्रकाश स्तंभ भी बना हुआ है जहाँ से पूरे दीव का नजारा दिखता है। प्रकाश स्तंभ से आवाज देने पर उसकी प्रतिक्रिया भी सुनाई देती है।

पानीकोट का दुर्ग पत्थर की विशाल शिलाओं से बना हुआ है। यह दुर्ग एक समुद्री जहाज के आकार का नजर आता है। इस सुंदर दुर्ग तक पहुंचने के लिए नाव अथवा मोटरबोट की सहायता लेनी पड़ती है क्योंकि यह खाड़ी के मुहाने पर तट से लगभग दो

मीटर, जाम मस्जिद, दीव संग्रहालय, गोमती माता सागर तट, घोघला सागर तट व मांडवी नगर आदि प्रमुख हैं। दीव में एक विचिर आकार का ताङ का चेड़ होता है जिसमें ऊपर एक के स्थान पर दो तने होते हैं, यह पेड़ अंग्रेजी के %वाई% आकार का दिखता है, इसकी होकड़ी ताङ भी कहते हैं।

दीव के हवाई अड्डे पर जेट एअर की मुंबई से प्रतिदिन की उड़ानें हैं। यदि यहाँ रेल मार्ग से आना चाहें तो आपको निकटतम रेलवे स्टेशन वेरावल पड़ेगा।

जहाँ से आपको दीव तक के लिए बस सेवा उपलब्ध हो जाएगी।

ब्यूटीफुल चंडीगढ़

एक खुला थियेटर, महल परिसर, ग्रामीण परिवेश, पक्षी, जानवरों की मूर्तियां आदि यहाँ के महल को दर्शाते हैं। इसे देखने के लिए टिकट लगता है जो बच्चों के लिए तीन रुपये और बड़ों के लिए पांच रुपये का है। एक अप्रैल से 30 सितंबर के बीच आप इस गार्डन को सुबह नौ बजे से सायं सात बजे तक देख सकते हैं जबकि सर्दियों में यह एक अक्टूबर से 31 मार्च तक नौ बजे से छह बजे तक का खुला रहता है।

रोज गार्डन: चंडीगढ़ का एक अन्य आकर्षण है रोज गार्डन। इसे जाकिर हुसैन गार्डन भी कहा जाता है। इस गार्डन को पूर्व राष्ट्रपति जाकिर हुसैन और डॉ. एम. एस. के मार्गदर्शन में 1967 में बनवाया गया था। इस गार्डन में 1,600 विभिन्न प्रजातियों के 50,000 गुलाबों की जालियों के साथ एक वनस्पति उद्यान है। इसे एशिया का सबसे बड़ा रोज गार्डन होने का भी गौरव प्राप्त है। यह गार्डन स्थानीय, राष्ट्रीय और अंतरराष्ट्रीय स्तर के सांस्कृतिक व अन्य आयोजनों का मेजबानी स्थल भी है।

सुखना झील: शिवालिक पहाड़ियों की तलहटी में स्थित यह कृत्रिम झील चंडीगढ़ का एक अभियान अंग है। झील का निर्माण स्वास्थ्य विकास व नौकरी के लिए जिसने जल संग्रह के लिए विदेशी वास्तुकालीन डिजाइन का विकास किया है। इस झील में विदेशी वास्तुकालीन डिजाइन का विकास किया है।

कब करें आया: चंडीगढ़ के लिए आप पूरे साल और किसी

भी मौसम में आकर यहाँ का आनंद ले सकते हैं।

कैसे पहुंचें: चंडीगढ़ हर हिस्से से सड़क मार्ग से जुड़ा है।

अत: यहाँ किसी भी वाहन द्वारा आसानी से पहुंचा जा सकता है। चंडीगढ़ अंडु है, जिसके चलते पर्यटकों को परेशानी का सामना नहीं करना पड़ता। दिल्ली से चंडीगढ़ की दूरी लगभग 250 किमी है।

चंडीगढ़ के प्रमुख दर्शनीय स्थल हैं

रोक गार्डन: कैपिटल परिसर और सुखना झील के बीच सेक्टर एक में बसा यह गार्डन चंडीगढ़ का एक बहतरीन पर्यटन स्थल है। इसकी संरचना किसी भी व्यक्ति को अपने मोहबास में बांध लेती है। इस गार्डन की नींव 1957 में ही नेक चंडे ने रखी थी। नेक चंडे चंडीगढ़ राजधानी परियोजना के इंजीनियरिंग विभाग में रोड इंस्पेक्टर थे। रोक गार्डन अनोखा गार्डन है। इस गार्डन की खासियत यह है कि इसमें जितनी भी मूर्तियां और अन्य रचनाएं बनाई गई हैं, वे औद्योगिक और शहरी कचरे- जैसे संगमरमर के दुकड़े, चीनी मिट्टी के बर्तन, अंटो पार्ट्स दूरी चूड़ियां, स्लेट के दुकड़े, नाई की दुकान के बाल, शीतल पेय की बोतलें, धातु के तार, सीमेंट, कंक्रीट, वॉश वेसिन आदि कई बेकार चीजों से तैयार की गई हैं। ये नेक

चंडीगढ़ की अनूठी रचनात्मकता के जीते-जागते उदाहरण हैं। पार्क को 1976

સંકિષ્ટ ખબરે

ઉપાયુક્ત ને જાગરૂકતા રથ કો કિયા એવાના

ચાર્ચબાસા। બુધવાર કો જિલા સમાહરણાલય પરિસર સે જિલા ઉપાયુક્ત કુલદીપ ચૌધરી કે દ્વારા જલ જીવન મિશન એવં સ્વચ્છ ભારત મિશન ગ્રામીણ કે વ્યાચાર પ્રચાર-પ્રસાર હેતુ જાગરૂકતા રથ કો હરી ઝડી દિશાયા રવાના કિયા ગયા। જાગરૂકતા વાહન અપની નિયમિત રૂથ ચાર્ચ કે અનુસાર જિલે કે સ્પેશી 18 પ્રછંડ મેં જાકર જિલા વાસીઓ કો શુદ્ધ પેયજલ પીને, પેયજલ કા બાબીન ન કરને, શીંગાલન કા સમુચ્ચિત પ્રયોગ કરને, કચરે કા પ્રબધન, ગદરી ન ફેલાને કો લેકર

ઓફિયાર્નાંડિયાને કો માધ્યમ સે જાગરૂક કરેગો। કાર્યક્રમ મેં મુખ્ય રૂપ કાર્યપાલક અભિયાન, ચાર્ચબાસા, ચક્રધરૂપુર જલ જીવન મિશન એવં સ્વચ્છ ભારત મિશન ગ્રામીણ કે પદાધિકારી એવં કર્મચારી ઉપસ્થિત રહે।

પારા શિક્ષકોને ને જગન્નાથપુર વિધાયક સોના રામ સિક્યૂર કો સૌણા જ્ઞાપન

ચાર્ચબાસા। એકીકૃત સહાયક અધ્યાપક મોચાંકે કે બૈનર તૈયાર કે પારા શિક્ષકોનો કો ચારં વાચ્ય આંદોલન શુરૂ હો ચુકા હૈ પ્રથમ ચરણ મેં આજ 26 જૂન કો સ્પેશી સત્તાધીરી દરતોને કે વિધાયકોનો પોતા શિક્ષક જ્ઞાપન પોતોને જગન્નાથપુર ઔર નોવા મુંદી પ્રછંડને કે પારા શિક્ષક અંજ જગન્નાથપુર વિધાયક સોના રામ સિક્યૂર કે નિઝી આવાસ પર સાકેતિક ધરના દિએ ઔર અંત મેં સકાર કે નામ એક લિખિત જ્ઞાપન દિયા ગયા વિધાયક સોના રામ ને પારા શિક્ષકોનો કો દિલ સે આદર સત્કાર કિયા ઉન્કની માંનો કો ગંભીરતા કે સાથ સરકાર કે પાસ રહુને કો બાત કહી હસ અવસર પર અપને એક માંગ વેતન માન કો લેકર દોનો પ્રખંડ કે લગભગ સુધી પારા શિક્ષક આંદોલિત હો ગએ હૈ

વિધાયક કે આવાસ પર ધરના ઔર જ્ઞાપન પ્રસુતિકણ મેં મુખ્ય રૂપ સે જગન્નાથપુર ઔર ચાર્ચબાસા કે ચક્રધરૂપુર પ્રછંડ અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થયા

એન ફોંડ ડ્રાઇ ફ્રી ઝારખંડ થીમ પર મૈટ્રાથ દૌડ કા કિયા ગયા આયોજન

ચાર્ચબાસા। ચક્રધરૂપુર અનુમંડલ ક્ષેત્ર અંતર્ગત દેવી ફ્લૂલ સ્ટેશન પોટકા સે પોઢાહાર સ્ટેટેડ્યુમ તક લગભગ 05 કિમી તક ચક્રધરૂપુર અનુમંડલ પદાધિકારી સુત્રી રીતના હાંસાની કો નેતૃત્વ મેં માદક પદાર્થોને કે દુસ્રોથી પાર પેયાથન દૌડ કા આયોજન કિયા ગયા। મેરાથન દૌડ કે માધ્યમ સે જિલે કે સ્પેશી નાગરિકોનો કો વહે વેચે દિયા ગયા કે જનરાના સેહત કે લિએ બહુત હાંસિકારી હોતા હૈ। એસે બેચે સાથ હી સાથ વીચી કો નેશન મુક્ત કરને મેં સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પદાર્થોને કે દુસ્રોથી પ્રછંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

નશ કિન્ની પીચી સાથી જોગાની કો પૂર્ણતા બાર્બાદ કરતો હૈ। હુંમે ખુદ કો ઔર યુવા પીચી કો નોંધો કો લાટ સે દૂર રહેને કે લિએ પ્રેરિત ભી કર્તા ચાહેલું હૈ

ચાર્ચબાસા કે ચક્રધરૂપુર પદાધિકારી ને એક માંગ પર સામ્બાદ પદાર્થોને કે દુસ્રોથી પ્રછંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલમ તિરિયા, રામધન, વિશેષ અધિકારી દિસ્ટ્રિક્ટ સહિત ભારી સંસ્થા મેં મહિલા પુરુષ પારા શિક્ષક ઉપસ્થિત થે

જિલા પરિવહન પદાધિકારી દ્વારા જાનકારી એવી અંતર્ગત કુલ દોડની સંસ્થાની સંસ્કૃતી પરિષ્ઠાપન કરતો હૈનું પ્રચંડ કે અધ્યક્ષ પુરુષોત્તમ કું, વિશેષ શિક્ષક ગંગાં ગોપ, નીલ